

GEDEPUTEERDE STATEN VAN UTRECHT

BESLUIT

Documentnummer: UTSP-1264662141-6322

Onderwerp

Goedkeuringsbesluit projectbesluit dijkversterking Culemborgse Veer - Beatrixsluis

Inleiding

Gedeputeerde Staten van de provincie Utrecht hebben van het college van dijkgraaf en heemraden van Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden het verzoek ontvangen het projectbesluit Dijkversterking Culemborgse Veer - Beatrixsluis goed te keuren. Dit projectbesluit is vastgesteld door het dagelijks bestuur van Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden op 24 juni 2025.

Projectbeschrijving

Sinds januari 2017 gelden er nieuwe veiligheidsnormen voor primaire waterkeringen. Het doel is om alle primaire waterkeringen uiterlijk in 2050 te laten voldoen aan deze nieuwe wettelijke veiligheidsnorm.

De dijkversterking is onderdeel van Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP), waarin de waterschappen en het Rijk samenwerken om de primaire waterkeringen aan de veiligheidsnorm te laten voldoen. De doelstelling van het project is het realiseren van een veilige en leefbare dijk die voldoet aan de normen en past binnen de randwoorden van het HWBP en waarbij sprake is van behoud en voor zover mogelijk van verbetering van de ruimtelijke kwaliteit. Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden (hierna: HDSR) is beheerder van de dijk en voert de dijkversterking uit.

De Lekdijk tussen Schoonhoven en Amerongen – een primaire waterkering – beschermt een groot deel van Midden- en West-Nederland tegen overstromingen. Eén van de deelprojecten is dijkversterking Culemborgse Veer - Beatrixsluis. Het project maakt onderdeel uit van het project Sterke Lekdijk. Dit project ziet op een versterking van een traject van 55 kilometer en is opgeknipt in verschillende deelprojecten. Het traject Culemborgse Veer – Beatrixsluis (CUB) is 10,9 kilometer lang en loopt van oost naar west langs de noordkant van de Lek en de Veerweg van het Culemborgse Veer (dijkpaal 304) tot aan de Beatrixsluis van het Lekkanaal (dijkpaal 204). Het traject voldoet lokaal niet aan de aangescherpte veiligheidsnormen voor piping en macrostabiliteit binnenwaarts. Dit deel van de dijk moet worden versterkt. Dit goedkeuringsbesluit gaat over het projectbesluit Culemborgse Veer – Beatrixsluis. Na versterking dient dit dijktraject bescherming te bieden voor een overstromingskans van 1/10.000 **per** jaar. Uitvoering is voorzien van 2025 tot en met 2026.

Wettelijk kader

Het projectbesluit moet voldoen aan de voorwaarden zoals gesteld in de Omgevingswet. Goedkeuring door Gedeputeerde Staten kan slechts worden onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang. Daarnaast is het projectbesluit MER-plichtig. Het MER-traject is in 2018 gestart met de Notitie Reikwijdte en Detailniveau. Toen gold nog de Waterwet. Daarin stond: het verbeteren van een primaire waterkering is een m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteit volgens categorie D3.2 van het Besluit m.e.r.2. In een m.e.r.-beoordeling gaat het bevoegd gezag na of een activiteit belangrijke nadelige milieugevolgen kan hebben. Daarom is een project-mer opgesteld.

Gecoördineerde Procedure

Op de voorbereiding van de besluiten in dit project is de coördinatieregeling van toepassing (artikel 5.45 lid 4 en artikel 16.7 van de Omgevingswet). De provincie Utrecht begeleidt de gecoördineerde voorbereiding van het projectbesluit en de overige besluiten die nodig zijn voor de realisatie van het projectbesluit. Voor de dijkversterking Culemborgse Veer - Beatrixsluis is deze projectprocedure doorlopen.

Inspraak ontwerpbesluiten

Iedereen kon gedurende een periode van 8 weken (vanaf 19 december 2024 tot en met 12 februari 2025) een zienswijze indienen op de ontwerpbesluiten (het ontwerpprojectbesluit en de ontwerpbesluiten van de hoofdvergunningen).

In totaal zijn er 11 zienswijzen ingediend. Alle zienswijzen zijn doorgestuurd naar de desbetreffende bevoegde instanties (hoogheemraadschap, gemeenten en provincie) die de zienswijzen betrekken bij de definitieve besluitvorming. De gecoördineerde Nota van Antwoord is opgesteld met alle betrokken bevoegde instanties.

De zienswijzen hebben voor het overgrote deel betrekking op het ontwerpprojectbesluit. De binnengekomen zienswijzen hebben geleid tot enkele aanpassingen van de plankaart behorende bij het ontwerpprojectbesluit. Naar aanleiding van het advies van de Commissie voor de milieueffectrapportage (verder Commissie mer) is het Motiveringsdeel van het projectbesluit aangepast. Deze aanpassingen zijn ook te vinden in de Nota van Antwoord. Tevens is het Motiveringsdeel aangepast aan het stadium waarin het project zich bevindt. De teksten zijn geactualiseerd. Er zijn geen inhoudelijke ambtshalve aanpassingen doorgevoerd.

Motivering goedkeuring projectbesluit

In de motivering van het projectbesluit wordt het ontwerp van de dijkversterking beschreven. Ook beschrijft de motivering de totstandkoming van het ontwerp, de effecten van het werk op de omgeving, de wijze van uitvoering, de samenwerking met de omgeving, grondaankoop, planschade en nadeelcompensatie.

Uit de veiligheidsanalyse komt naar voren dat de dijk deels niet voldoet op een tweetal zogenoemde faalmechanismen (piping en macrostabiliteit binnenwaarts). Het voornemen bevat de versterking van de waterkering om te voldoen aan de waterveiligheidseisen en daarnaast maatregelen ten behoeve van het onderhoud aan en de beheerbaarheid van de dijk. De dijk wordt dusdanig versterkt dat geanticipeerd wordt op toekomstige ontwikkelingen zoals klimaatverandering en bodemdaling. De opgave van het project is een veilige dijk te realiseren die gedurende een periode van 50 jaar zijn functie kan vervullen. Met het plaatsen van verticale constructies en het aanbrengen van grond op het talud en de binnenberm wordt de pipingopgave en stabiliteitsopgave opgelost.

De (be)leefbaarheid en ruimtelijke kwaliteit van de dijk is een belangrijk element van het ontwerp. Hierbij is gekeken naar bijvoorbeeld het zorgvuldig omgaan met bestaande waarden, wegaansluitingen, duurzaamheid, het wonen aan de dijk en de relatie met de uiterwaarden. De motivering van het projectbesluit geeft een zorgvuldige beschrijving van de opgave, het dijkontwerp en de effecten op de omgeving. De ruimtelijke aspecten van het projectbesluit en de landschappelijk, natuur- en culturele waarden zijn op een juiste wijze betrokken bij het projectbesluit. Daarbij is er veel aandacht geweest voor participatie met de omgeving.

Milieueffectrapport

Op basis van de Wet Milieubeheer en het Besluit Milieueffectrapportage is de dijkversterking tussen Culemborgse Veer – Beatrixsluis ‘m.e.r.-beoordelingsplichtig’. Op voorhand was duidelijk dat de dijkversterking Culemborgse Veer - Beatrixsluis belangrijke nadelige milieugevolgen kan hebben, waardoor besloten is om de uitgebreide milieueffectrapportage-procedure te volgen en een milieueffectrapport (MER) op te stellen. Het MER deel 1 was gericht op de keuze van een voorkeursalternatief in de verkenningsfase van het project. In het MER deel 2 is het uitgewerkte dijkontwerp van het traject tussen Culemborgse Veer en Beatrixsluis beoordeeld op milieueffecten. De milieueffecten zijn beoordeeld voor de maatregelen in het kader van de dijkversterking (waterveiligheidsopgave) en voor maatregelen in het kader van het groot onderhoud van de dijk (beheeropgave).

Bij de dijkversterking treden bij de meeste milieuthema's positieve en neutrale effecten op. Als gevolg van het project kunnen negatieve effecten op de omgeving echter niet worden uitgesloten. Een aantal negatieve effecten van de dijkversterking is onlosmakelijk verbonden met een ontwikkeling van deze omvang (zoals het effect op *houtopstanden, erfgoed en monumenten* en op het *ruimtebeslag van agrarische percelen*), of met de aanlegfase van het project (zoals het tijdelijk effect op *verkeer, trillingen en recreatieve mogelijkheden*). De omvang van de negatieve effecten is beperkt. Dit komt omdat er maar op een beperkt aantal plekken sprake is van een waterveiligheidsopgave, de dijk verder op zijn plek blijft en weinig extra ruimte zal innemen. Het MER deel 2 heeft gelijktijdig met de ontwerpbesluiten gecoördineerd ter inzage gelegen en is onafhankelijk getoetst door de Commissie mer. De Commissie heeft op 18 maart 2025 een advies uitgebracht over het MER deel 2.

De Commissie heeft geadviseerd een aanvullende onderbouwing van de stikstofberekeningen en een onderbouwing van de kwaliteitsaanpassingen van NNN in het MER op te nemen en dan pas een besluit te nemen over het projectbesluit. Verder vraagt de Commissie zich af of de waterveiligheidsmaatregel in de fortwal van Fort Honswijk proportioneel is. De gevraagde aanvullende onderbouwingen zijn opgenomen in de Nota van Antwoord en komen op het volgende neer. De uitgangspunten op hoofdlijnen van de berekeningen en de resultaten van de Aeriusberekening zijn beschreven in de memo 'Stikstofdepositie dijkversterking CUB', die onderdeel uitmaakt van het Achtergrondrapport Natuur bij het Milieueffectrapport. Doelstelling is vastgesteld op 39% emissieloos materieel. Deze doelstelling vormt de standaard voor de berekening van de emissie van de uitvoeringswerkzaamheden. Het waterschap zal zich inspannen om op de buitendijkse delen waar het dijktaalud wordt aangepast een bloemrijke dijk te realiseren, waardoor de ecologische waarde van de dijk toeneemt. De manier waarop dit gebeurt, is beschreven in het rapport Bloemrijke dijken, aanpak en beheer (19 september 2022). Naar aanleiding van het advies van de Commissie is op de plankaart aangeduid dat de invulling van de waterveiligheidsmaatregel in de fortwal van Fort Honswijk tegen het licht wordt gehouden.

Overwegingen

Bij de totstandkoming van het projectbesluit is op een brede en integrale manier naar alle betrokken belangen gekeken. Het projectbesluitproces is op een zorgvuldige manier doorlopen. Het door het Hoogheemraadschap vastgestelde projectbesluit acht het College van Gedeputeerde Staten niet in strijd met het recht of algemeen belang.

De hoofdvergunningen zijn verleend, hiermee is de uitvoerbaarheid van het projectbesluit procedureel geborgd.

Besluit

Gekeken naar het proces, het projectbesluit en alle relevante stukken besluiten wij het projectbesluit Dijkversterking Culemborgse Veer – Beatrixsluis, zoals vastgesteld door het dagelijks bestuur van Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden op 24 juni 2025, goed te keuren.

Beroep

Tegen dit goedkeuringsbesluit kunnen belanghebbende gedurende een termijn van zes weken na de publicatiedatum van dit besluit beroep instellen in eerste en enige aanleg bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: Afdeling) Postbus 20019, 2500 EA Den Haag. Voor het in behandeling nemen is een griffierecht verschuldigd. Artikel 16.86 lid 1 Omgevingswet bepaalt dat de beroepsgronden in het beroepsschrift moeten worden opgenomen. Deze gronden kunnen na afloop van de beroepstermijn niet worden aangevuld. Het beroep wordt niet-ontvankelijk verklaard indien niet binnen de beroepstermijn beroepsgronden zijn ingediend.

Het instellen van beroep betekent overigens niet dat het besluit niet geldt. Als u de inwerkingtreding van dit besluit wilt uitstellen, kunt u de voorzieningenrechter van de Afdeling vragen een voorlopige voorziening te treffen op grond van artikel 8:81 van de Algemene wet bestuursrecht. U kunt het verzoek richten aan de voorzieningenrechter van de Afdeling, Postbus 20019, 2500 EA Den Haag. Voor het in behandeling nemen van het verzoek om voorlopige voorziening is ook griffierecht verschuldigd.

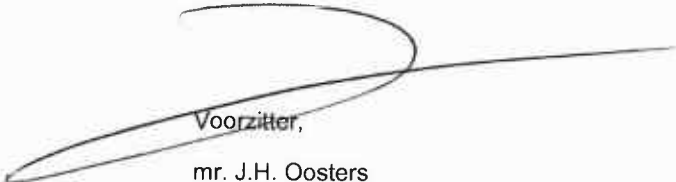
In bepaalde gevallen is het mogelijk het beroep en/of het verzoek om een voorlopige voorziening te treffen, digitaal in te dienen. Voor de mogelijkheden en voorwaarden kunt u onder andere de volgende website raadplegen:

<https://loket.rechtspraak.nl/>.

Indien u beroep instelt en eventueel een voorlopige voorziening aanvraagt, verzoeken wij u een afschrift van het beroepschrift alsmede het verzoek om voorlopige voorziening, aan ons te sturen.

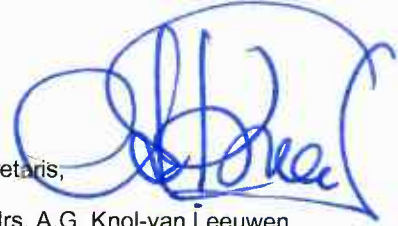
Aldus vastgesteld in de vergadering van Gedeputeerde Staten van Utrecht van 16 september 2025.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,

mr. J.H. Oosters

Secretaris,

mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen